

Vijesti

MLJEKARSKA INDUSTRIJA U NORVEŠKOJ

U Norveškoj je 1979. bilo proizvedeno 1.810 miliona litara mlijeka od čega je 1.765 miliona litara bilo otpremljeno u 178 mljekara. Mlijeko se plaća prema sadržaju masti i bakteriološkoj kvaliteti. Sve mljekare su bez iznimke zadržnog karaktera, te su vođene od lokalnih proizvođača. Ove mljekare su grupirane u 7 regionalnih mljekarskih centara, a sve su pod kontrolom »Norveškog društva proizvođača mlijeka«. Sve mljekare su također učlanjene u »Norveško udruženje za prodaju mlječnih proizvoda«. Ovakva organizacija je od 1930. god. i vrlo dobro djeluje.

S obzirom da su cijene mlječnih proizvoda različite: najniže za konzumno mlijeko, najviše za maslac, a između ovih za sir, međusobnom koordinacijom postiže se da sve mljekare za litru mlijeka plaćaju proizvođaču jednaku vrijednost bez obzira u koji se proizvod mlijeko preradi. Tako je zapravo cijena proizvoda ovisna o veličini poduzeća, efikasnosti rada i dr., a to su u praksi vrlo male razlike.

Pojedina mljekara obavezno mora otkupiti sve raspoloživo mlijeko na svom području i opskrbiti lokalno tržište s osnovnim mlječnim proizvodima. Manje važni proizvodi se prodaju u konkurenciji s privatnom veletrgovinom.

Mljekare imaju pravo a i obavezu da prodaju svoje viškove maslaca, sira, mlječnog praha. Norveškom udruženju za prodaju mlječnih proizvoda. Ovo udruženje je opet obavezno prihvati te proizvode ako odgovaraju određenim standardima. Ono osigurava uskladištenje i izvoz, ali i pomaže razvoj novih proizvoda.

Navedena organizacija omogućuje održavati cijene u dogovoru s državnom upravom. Tako se uspijeva naći rješenje između izbora korištenja mlijeka za razne proizvode i potrebe tržišta, što je za Norvešku jako specifično.

Od 1.765 miliona litara mlijeka u 1979. god. 870 miliona je prodano u tekućem stanju i vrhnju. Oko 700 miliona litara je prerađeno za domaće tržište, a oko 195 miliona za izvoz. Glavni izvoz je u Japan i SAD.

Kako mljekare u maju imaju najveći, a u oktobru najmanji otkup, pokušalo se popraviti ovaj odnos s različitim otkupnim cijenama mlijeka. Iako je problem smanjen ipak nije riješen.

Interesantno je da je prosjek masnoće mlijeka u Norveškoj 3,9%, a masnoća konzumnog mlijeka u prodaji nije standardizirana. Ona se ustanovljuje u dogovoru s ranije navedenim organizacijama. Još jedna karakteristika norveškog mljekarstva je da su razne udaljenosti između proizvođača i mljekara, koje znaju biti vrlo velike.

Mljekarska industrija Norveške traži da (1) uskladi proizvodnju mlijeka s potražnjom i (2) da se reorganizira. To se postiže tzv. »bonus sistemom« koji kod veće proizvodnje mlijeka nego što je potrebno snizuje proizvođaču otкупnu cijenu. Također je želja da se donekle smanji broj mljekara, ali na mljekare većeg kapaciteta.

MLJEKARSKA INDUSTRIJA KANADE

Petina ukupnog prihoda farmera u Kanadi je od mlijeka. Godišnja proizvodnja mlijeka na oko 80.000 farma je 7,6 miliona tona s prosječnom mašnoćom 3,5%. U Kanadi ima oko 2 miliona krava. Trećina mlijeka se preradi u tekuće proizvode, a ostalo u proizvode kao sir i maslac.

»Kanadska mljekarska komisija« (KMK) je osnovana 1966. godine. Ona ima zadatak da vodi računa o stabilnosti cijena mlijeka koje će proizvođača poticati na bolju proizvodnju, a također da tržiste bude dobro opskrbljeno mlječnim proizvodima. KMK predlaže vlasti u Otavim mljekarski program koji obuhvaća dodatne vrijednosti na cijene maslaca i mlječnog praha, stimuliranje proizvođača kao i nabavu, uskladištenje i prodaju viškova maslaca i mlječnog praha.

Država u svom budžetu osigurava za mljekarstvo određena sredstva (1978/79, 327,3 miliona \$). Od tih sredstava oko 80% ide na potpomaganje proizvođača. Ostalo ide za stimuliranje izvoza, međunarodnu pomoć zatim na troškove tržišta te na istraživanja, kako tehnološka tako i u vezi tržišta.

Posljedica ovakve politike u području mljekarstva je da proizvođači ne gube, a potrošači su u mogućnosti da kupuju mlječne proizvode. Time je ustanovaljena ravnoteža između proizvodnje mlijeka i potrošnje mlječnih proizvoda, a koja se izražava svake godine određenom kvotom. Radi sigurnosti dodaje se 5% iznad potreba, a to je najviše radi prirodnih nepogoda. Kvota se određuje za pokrajine, a unutar njih za pojedine proizvođače.

Zadnjih 10 godina u Kanadi je pala potrošnja maslaca za oko 40%. Viškove maslaca otkupljuje KMK, uskladištuje i plasira u pokrajine koje ga u zimskoj sezoni nemaju dovoljno. Što se tiče sira situacija je bolja, te se uvozna kvota smanjuje.

D. B.

REKORDERKA MLJEKA U SAD

U 1976. među kravama SAD sa najviše mlijeka u jednoj laktaciji bila je proglašena krava korine (Mauri Prine Korine), holstein-frizijska pasmina. Za 365 dana laktacije ova je krava dala 23.045 kg mlijeka, ili 702,8 mlječne masti.

U toku čitave laktacije krava je bila pod stalnim nadzorom službenih kontrola. U toku laktacije vršila se 19 puta kontrola mužnje, zatim kontrola utroška krmiva i zdravstvenog stanja krave. Prosječna muznost je iznosila 63,1 kg mlijeka, sa 3,05 posto masti.

Korine je imala 6 teljenja, dobila je i othranila 6 bičića od kojih se 4 koriste u stanicama za umjetno osjemenjivanje.

PROIZVODNJA MLIJEKA U SAD

Po ukupnoj proizvodnji mlijeka SAD zauzimaju drugo mjesto u svijetu (iza SSSR). Prosječna godišnja proizvodnja mlijeka iznosi oko 60 milijuna tona. Dok je 1945. prosječna proizvodnja mlijeka po kravi iznosila 2.175 kg, ona se u 1977. povećala na 4.663 kg. Tako visoka mliječnost rezultat je uzgoja holstein-frizijskog tipa goveda (oko 80 posto). U Kaliforniji je registrirana proizvodnja od preko 9.000 kg na 20.000 krava, a produktivnost pojedinih grla iznosila je 16 do 18.500 kg mlijeka u jednoj laktaciji.

Visoka produktivnost objašnjava se osiguravanjem dobre krmne osnove, zatim produživanjem perioda eksploracije i stalnim seleksijskim zahvatima. Računa se da se na jednu kravu muzaru prosječno godišnje troši 1.700 kg koncentriranih krmiva, a godišnji remont iznosi 25 do 30%.

Selekciju na matičnim farmama, pokušnim stanicama naučnih ustanova i Sveučilišta, provode asocijacije po pasminama i stanice za umjetno osjemenjivanje. Kod mliječnog govedarstva dolazi do sve veće koncentracije, a smanjenja broja farmi. Do 1950. bilo je ukupno 3,6 milijuna mliječnih farmi, 1977. svega 722.150. Sada je u uzgoju 11,3 milijuna grla, a predviđanja su da će se broj mliječnih krava stabilizirati na oko 8 do 9 milijuna grla, približno na 200.000 farmi, s prosječnom godišnjom proizvodnjom od 5.000 do 6.000 kg mlijeka po kravi.

O B A V I J E S T

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA UDRUŽENJA MLJEKARSKIH RADNIKA SR HRVATSKE ODRŽAT ĆE SE 24. VI 1981. GODINE U 10 SATI U PROSTORIJAMA »SIRELA« OOUR POLJOPRIVREDA I TRGOVINA ROVIŠĆE.

**60
GODINA
zdenka**
